

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta v právní věci žalobce: **J. Š.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem v Praze 4, Na Zlatnici 301/2, proti žalovanému **Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje**, se sídlem v Hradci Králové, Pivovarské náměstí 1245, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. února 2016, č. j. KUKHK-3083/DS/2016/Kj, **t a k t o :**

- I. **Žaloba se z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění :

I. Předmět řízení

Žalovaný shora označeným rozhodnutím rozhodl o odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Trutnov ze dne 16. 12. 2015, č. j. 147276/2015, který uznal žalobce vinným ze spáchání správního deliktu dle § 125f odst. 1 písm. f) bod 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen také „zákon o silničním provozu“), a uložil mu pokutu ve výši 1.500,- Kč.

Tohoto správního deliktu se měl žalobce dopustit tím, že porušil ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, neboť jako provozovatel motorového vozidla

BMW, rz. ..., nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Řidič uvedeného vozidla, jehož totožnost není známa, překročil dne 22. 1. 2015 v 16:21 hodin v katastru obce Mladé Buky, ve směru na obec Svoboda nad Úpou na silnici I. třídy č. 14 v místě křižovatky se silnicí III. třídy č. 01413 a místní komunikací vedoucí do obce Mladé Buky, nejvyšší dovolenou rychlost jízdy stanovenou místní úpravou provozu na pozemních komunikacích na 50 km/h, když mu byla silničním úsekovým rychloměrem SYDO Traffic Velocity, v. č. GEMVEL0012, naměřena rychlost jízdy 66 km/h, po zvážení odchylky měřícího zařízení +/- 3 km/h, rychlost jízdy 63 km/h.

II. Obsah žaloby

V první žalobní námitce žalobce konstatoval, že zahájení správního řízení předcházelo vyhotovení výzvy k úhradě určené částky, kterou správní orgán doručil žalobci jako provozovateli vozidla. Správní orgán v poučení výzvy k úhradě částky uvedl, že žalobce má právo sdělit správnímu orgánu totožnost řidiče vozidla. Žalobce na základě této výzvy sdělil totožnost řidiče, který vozidlo řídil. Měl jím být pan L. Y.

Dle žalobce správní orgán zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, aniž by učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Správní orgán se totiž ani nepokusil oznámenému řidiči doručit výzvu k podání vysvětlení a na základě jeho výpovědi tak ověřit, zda se mohl přestupku dopustit, či nikoliv. Oznámený řidič byl totiž cizincem bez povoleného pobytu v ČR, což správní orgán vyhodnotil tak, že nemusí oznámeného řidiče vůbec kontaktovat.

Povinností správního orgánu bylo alespoň se pokusit o doručení výzvy k podání vysvětlení. Oznámený řidič sice nemusel mít na území ČR povolen žádný druh pobytu, to ale neznamená, že bude mít z pohledu správních orgánů fakticky přestupkovou imunitu. Žalobce správnímu orgánu sdělil totožnost řidiče vozidla včetně jeho bydliště a legitimně tak očekával, že správní orgán řidiče předvolá k podání vysvětlení, případně zahájí řízení o přestupku.

Správní orgán mohl k podání vysvětlení předvolat také žalobce jako provozovatele vozidla. V návaznosti na takovou výzvu by pak žalobce správnímu orgánu předložil nájemní smlouvu uzavřenou mezi ním a panem Y. Za dané situace, kdy správní orgán bez dalšího zahájil správní řízení o správním deliktu, již žalobce nemohl předkládat žádné další důkazy na podporu svého vyjádření, neboť zahájil-li správní orgán toto řízení, nebylo již možné zahájit řízení o přestupku.

Pokud správní orgán dovodil zjištění, že řidič vozidla nemá na území České republiky povolen žádný druh pobytu z vyjádření Ministerstva vnitra ze dne 20. 2. 2015, pak to pro daný případ nebylo rozhodující, protože žalobce oznámil správnímu orgánu totožnost řidiče až 17. 7. 2015. Tato skutečnost je navíc irelevantní, bez ohledu na ní správní orgán měl povinnost řidiče kontaktovat.

Žalobce vnímá postup správního orgánu jako účelový, neboť buď žalobce pravdivě uvedl, že jím provozované vozidlo řídil v předmětnou dobu pan Y., a tedy správní orgán měl vést řízení o přestupku proti této osobě, nebo žalobce totožnost uvedl nepravdivě, a v takovém případě měl správní orgán vést proti žalobci řízení pro porušení § 10 odst. d) silničního zákona.

Pokud správní orgán prvního stupně uvedl, že je mu osoba pana Y. známa z úřední činnosti, bylo jeho povinností uvést, z jaké činnosti mu jsou tyto skutečnosti známy.

Dále žalobce vytkl správním orgánům, že ve spise chybí doklad o tom, že by se označenému řidiči nedařilo doručovat písemnosti na uvedenou adresu, jak uzavřely. Takové tvrzení měl proto za účelové a nepodložené. Navíc skutečnost, zda si tento řidič přebírá na uvedené adrese písemnosti či nikoliv, považoval za nepodstatnou, neboť správní orgán proti němu mohl zahájit řízení doručením oznámení o zahájení řízení fikcí nebo opatrovníkovi.

Správní orgán tedy postupoval v rozporu s § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, když nezjišťoval totožnost pachatele přestupku. Správní delikt provozovatele vozidla je přitom deliktem subsidiárním, kdy nejdříve má být potrestán pachatel přestupku, případně až poté provozovatel vozidla.

Žalobce dále žalovanému vytknul, že potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, ač jeho vydání nepředcházelo nařízením ústního jednání, na kterém by bylo provedeno dokazování za osobní účasti žalobce. Žalobce je přesvědčen, že takový postup jej krátil na právu dle čl. 6 odst. 1 a odst. 3 písm. c. Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jakož i čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Žalobce má právo na to, aby jeho věc byla projednána, a to za přítomnosti jeho a jeho obhájce a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům (uplatnění zásady bezprostřednosti). Připomněl, že obvinění ze správního deliktu provozovatele vozidla spadá pod pojem „trestních obvinění“. V takovém případě je nutné v analogii s § 2 odst. 11 trestního řádu a s § 74 odst. 1 zákona o přestupcích konat ústní jednání.

V další žalobní námitce žalobce uvedl, že řidič vozidla se žádného přestupku nedopouštěl, neboť v místě, kde bylo vozidlo změřeno, je totiž nejvyšší povolená rychlost stanovena na 70 km/h. Je pravdou, že na místě spáchání údajného přestupku se nyní nachází dopravní značka stanovující nejvyšší povolenou rychlost na 50 km/h. V době spáchání přestupku ale byla tato dopravní značka dle vyjádření řidiče přeškrtnutá, tj. její platnost byla zrušena. Pokud by správní orgán nařídil ve věci ústní jednání, tato skutečnost by byla uvedena již na ústním jednání. Jestliže se tedy řidič vozidla nedopouštěl přestupku, nemohl být ani žalobce shledán vinným ze spáchání správního deliktu provozovatele vozidla.

Dále žalobce namítl, že správní delikt provozovatele vozidla je již promlčen. Správní řád ani silniční zákon totiž nestanoví lhůtu k projednání správního deliktu provozovatele vozidla dle § 125f silničního zákona. Správní delikt musí vykazovat znaky přestupku, avšak po uplynutí jednoleté lhůty tyto vykazovat nemůže, neboť jediným znakem přestupku po jednom roce od jeho spáchání je jeho neprojednatelnost. K tomu odkázal na Metodiku k usměrnění některých správních činností obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy v souvislosti se změnou zákona č. 361/2000 Sb. zákonem č. 297/2011 Sb., vydanou Ministerstvem dopravy pod č. j. 8/2013-160/OST/5. Dle ní odpovědnost za správní delikt provozovatele vozidla zanikne uplynutím jednoho roku od spáchání správního deliktu. Pokud existuje veřejně dostupná metodika Ministerstva dopravy,

která je stále účinná, je v rozporu s principem právní jistoty, když správní orgány rozhodují v rozporu s pokynem nadřízeného správního orgánu.

Závěrem žalobce namítl, že samotná skutková podstata správního deliktu provozovatele vozidla a především pak povinnost stanovená v § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je v rozporu s Ústavou, ústavními principy a základními právy. Uvedené ustanovení zakotvuje presumpci odpovědnosti provozovatele vozidla za jednání řidiče při užití vozidla, jehož je provozovatelem. Obsahuje tedy pravidlo vyžadující nespílitelné chování, neboť provozovatel vozidla zpravidla není schopen ovlivnit chování řidiče, tedy zajistit, aby při užití vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu.

Ustanovení § 10 odst. 3 citovaného zákona presumuje odpovědnost provozovatele vozidla za jednání řidiče. Tato premisa je zcela v rozporu s jednou se základních zásad soudního trestání a per analogiam i trestání správního, presumpcí neviny, neboť provozovatel vozidla je automaticky shledáván vinným. Žalobce vyjádřil přesvědčení, že omezení základního práva provozovatele vozidla svými negativními důsledky přesahuje klady, které představuje veřejný zájem na tomto ustanovení. Jeho aplikací tak bylo zasaženo do jeho práv garantovaných Listinou základních práv a svobod.

Ze shora uvedených důvodů proto žalobce navrhl, aby krajský soud zrušil jak žalované rozhodnutí, tak jemu předcházející rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

Obsah vyjádření žalovaného k žalobě v podstatě kopíroval odůvodnění žalovaného rozhodnutí, na něž žalovaný v podrobnostech také odkázal. K otázce dopravního značení v místě měření rychlosti odkázal na vyjádření Policie ČR – Územního odboru Trutnov ze dne 29. 1. 2014 a jeho doplnění ze dne 24. 2. 2014 založená ve správním spisu. Následně došlo k instalaci dopravních značek a měřicího zařízení. Navrhl proto zamítnutí žaloby.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Vyšel přitom ze skutkového a právního stavu, který byl dán v době rozhodování správního orgánu. Věc projednal a rozhodl bez nařízení jednání při splnění podmínek dle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), když žalobce s tímto postupem krajského soudu výslovně souhlasil a žalovaný na výzvu krajského soudu nevyjádřil nesouhlas s takovým postupem.

Z předloženého správního spisu vyplynulo následující:

Správní orgán prvního stupně obdržel dne 23. 4. 2015 od Městské policie Trutnov Oznámení o podezření ze spáchání přestupku dne 22. 1. 2015 v 16:21:10 hodin, kdy řidič motorového vozidla BMW, rz. ..., překročil v katastru obce Mladé Buky, ve směru na obec Svoboda nad Úpou na silnici I. třídy č. 14 v místě křižovatky

se silnicí III. třídy č. 01413 a místní komunikací vedoucí do obce Mladé Buky, nejvyšší dovolenou rychlost jízdy stanovenou místní úpravou provozu na pozemních komunikacích na 50 km/h, když mu byla silničním úsekovým rychloměrem SYDO Traffic Velocity, v. č. GEMVEL0012, naměřena rychlost jízdy 66 km/h, po zvážení odchylky měřicího zařízení +/- 3 km/h, rychlost jízdy 63 km/h.

Vzhledem k tomu, že nebyl zjištěn řidič vozidla, zaslal správní orgán dne 27. 4. 2015 žalobci coby provozovateli vozidla výzvu podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu. Ten na výzvu nereagoval. Správní orgán se pokusil žalobce kontaktovat ještě Výzvou k podání vysvětlení dle § 60 zákona o přestupcích ze dne 29. 6. 2015.

V reakci na to bylo správnímu orgánu dne 17. 7. 2015 doručeno vyjádření zmocněnce žalobce, společnosti FLEET Control, s. r. o., s uvedením řidiče vozidla, kterým měl být pan L. Y.

Z důvodů uvedených v odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (k tomu v podrobnostech ještě níže) správní orgán prvního stupně dne 21. 9. 2015 přestupek ze dne 22. 1. 2015 dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích odložil.

Téhož dne vydal Příkaz, kterým žalobci za spáchání shora uvedených deliktů uložil pokutu 1. 500,- Kč. Proti uvedenému Příkazu podal žalobce blanketní odpor. Správní orgán prvního stupně následně dne 12. 10. 2015 vydal Vyrozumění účastníka o provádění důkazů mimo ústní jednání. K tomu došlo dne 2. 11. 2015, když žalobce se k danému úkonu nedostavil. O tomto úkonu byl sepsán téhož dne Protokol. Dne 4. 11. 2015 vyhotovil správní orgán Oznámení o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí. Této možnosti žalobce opět nevyužil. Poté bylo vydáno prvoinstanční správní rozhodnutí.

Proti němu podal žalobce odvolání, v němž namítal, že ve věci nebylo nařízeno ústní jednání, že správnímu orgánu nevzniklo právo zahájit řízení o správním deliktu, neboť věc se měla řešit jako přestupek s označenou osobou přestupce, a vznesl námitku promlčení správního deliktu. O odvolání rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím.

Ve věci právního posouzení žalobních námitek krajský soud předesílá, že vychází ve věcech správního trestání z teze, podle níž: *„je třeba při přezkumu správních rozhodnutí ve správním soudnictví nalézat rozumnou rovnováhu, zohledňující jednak zásadu plné jurisdikce rozhodování správního soudu na straně jedné, a zamezující zjevným obstrukcím účastníka řízení na straně druhé. V souladu s všeobecně uznávanou právní zásadou vigilantibus iura scripta sunt (zákony jsou psány pro bdělé) tak správní soudy zásadně nemohou napravovat procesní pasivitu účastníka řízení, který nebyl v průběhu správního řízení co do svých tvrzení a co do návrhů důkazů nijak aktivní, a skutková tvrzení uplatnil poprvé teprve v řízení před správními soudy“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. ledna 2012 čj. 1 As 148/2011 – 52, bod 26).

Jako první považoval tedy krajský soud za vhodné projednat námitky, jež žalobce přednesl již v průběhu řízení před správními orgány.

Ve smyslu ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se „*právnícká nebo fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem*“. Odstavce 2 až 5 stejného ustanovení obsahují popis okolností a podmínek, které musí objektivně nastat, aby právnícká nebo fyzická osoba za správní delikt odpovídala. Dle odstavce 4 zmíněného ustanovení obecní úřad obce s rozšířenou správní delikt projedná pouze, pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a

- a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě nebo
- b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.

Podle ustanovení § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu obecní úřad obce s rozšířenou působností bezodkladně po zjištění nebo oznámení přestupku vyzve provozovatele vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, k uhrazení určené částky, pokud

- a) jsou splněny podmínky podle § 125f odst. 2,
- b) totožnost řidiče vozidla není známa nebo není zřejmá z podkladu pro zahájení řízení o přestupku a
- c) porušení je možné projednat uložením pokuty v blokovém řízení.

Výzva provozovateli motorového vozidla musí obsahovat podle ustanovení § 125h odst. 4 zákona o silničním provozu popis skutku s označením místa a času jeho spáchání, označení přestupku, jehož znaky skutek vykazuje, výši určené částky, datum splatnosti určené částky a další údaje nezbytné pro provedení platby a poučení podle odstavců 6 a 7. Zákonodárce tuto výzvu do znění zákona včlenil nepochybně proto, aby dal provozovateli vozidla, jehož zavinění za daný správní delikt je koncipováno jako zavinění objektivní, možnost zaujmout k vytýkanému správnímu deliktu odpovídající postoj. Provozovatel vozidla má možnost uvážit, jakým způsobem bude na výzvu reagovat. Může sdělit totožnost řidiče vozidla v době spáchání přestupku (§ 125h odst. 6 zákona o silničním provozu), může sporovat správnost, úplnost a obsah výzvy (§ 125h odst. 4 téhož zákona), stejně tak může namítat své vyvinění s odkazem na § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu, případně může „určenou částku“ uhradit, což má za následek odložení věci (§ 125h odst. 5 silničního zákona).

Žalobci byla taková bezvadná výzva zaslána, ten na ni (i když fakticky až na výzvu k podání vysvětlení dle § 60 zákona o přestupcích, což ovšem není podstatné) reagoval sdělením, že vozidlo měl řídit jmenovaný L. Y.

Správní orgán se rozhodl uvedenou osobu nekontaktovat. Svůj postup v odůvodnění svého rozhodnutí objasnil následovně:

„Z důvodu, že osoba řidiče pana L. Y. neprochází databází evidence obyvatel České republiky, šetřil správní orgán osobu řidiče dále, a to v součinnosti s Krajským ředitelstvím Policie Hlavního Města Prahy, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytových agend. Ze sdělení Odboru cizinecké policie ze dne 20. 2. 2015 vyplynulo,

že jmenovaný L. Y., byl od 27. 4. 2011 do 22. 10. 2014 správně vyhoštěn z území České republiky a že v současné době nemá povolen pobyt na území ČR.

Správní orgán nevyzval ve smyslu ust. § 60 přestupkového zákona osobu uvedenou jako řidič vozidla, pana L. Y., k podání vysvětlení. Správní orgán vlastní činnosti zjistil, že písemnosti zasílané na adresu ... se vrací správnímu orgánu jako nevyzvednutá s odůvodněním, že adresát je na uvedené adrese neznámý.

Dále správní orgán eviduje přestupky za správní delikt provozovatele vozidla zastupující společností FLEET Control, s.r.o., IČ 24149322, Praha 1, kde uvádí jako řidiče jmenovaného L. Y. K (sp.zn.2015/3334/SPRKSR/KOG,2015/1888/SPRKSR/NOH,2015/4900/SPRKSR/SC HZ,2015/1165/SPRKSR/SCHZ,2015/2505/SPRKSR/NOH,2015/2092/SPRKSR/NOH, 2014/1701/SPRKSR/SCHZ,2014/1918/SPRKSR/NOH,2015/1961/SPRKSR/KAM,2014/1274/SPRKSR/KOG,2015/820/SPRKSR/NOH,2015/2497/SPRKSR/SCHZ,2015/66 68/SPRKSR/NOH,2014/1909/SPRKSR/NOH,2015/4772/SPRKSR/SCHZ,2015/7059/SPRKSR/NOH,2015/4690/SPRKSR/NOH,2015/5840/SPRKSR/NOH,2015/2652/SPRKSR/NOH,2015/458/SPRKSR/KAM a 2015/2551/SPRKSR/KAM).“

Správní orgán proto považoval uvedení této osoby coby řidiče vozidla za obstrukční postup ze strany žalobce.

Dle krajského soudu tedy není pravdou, že by správní orgány skutečnosti, které jim byly známy z úřední činnosti, nijak nekonkretizovaly, naopak. Ve správním spise jsou založena sdělení Krajského ředitelství Policie hl. města Prahy ze dne 20. 2. 2015 a Krajského ředitelství Policie Královéhradeckého kraje ze dne 27. 8. 2015, z nichž plyne, že jmenovaný L. Y. byl po neúspěšném azylovém řízení správně vyhoštěn z území České republiky. Je veden v evidenci nežádoucích osob. Poslední údaj o jeho místu pobytu je ze dne 29. 7. 2011, kdy opustil Pobytové středisko Kostelec nad Orlicí. Aktuální místo jeho pobytu není známo.

S ohledem na shora uvedené shledává krajský soud postup prvoinstančního správního orgánu za správný a zákonný. Jak totiž plyne i z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, pokud provozovatel k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt. Po provozovateli vozidla lze totiž legitimně požadovat, aby již od počátku nesl odpovědnost za správnost a aktuálnost údajů, které o řidiči poskytuje. Pokud vyjde najevo, že provozovatelem vozidla uvedené údaje jsou nesprávné či neaktuální, jde toto zjištění k tíži provozovatele vozidla. Za takové situace nejsou správní orgány povinny činit na základě nesprávných údajů od provozovatele rozsáhlá pátrání po údajném pachateli přestupku (srovnej např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, ze dne 29. 9. 2016, č. j. 7 As 129/2016-35 nebo ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 135/2016-17; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Krajský soud proto uzavírá, že s ohledem na shora uvedené informace o osobě pana L. Y., které měl správní orgán prvého stupně k dispozici, i vzhledem ke

konkrétním zkušenostem, které nabyl při doručování písemností jmenovanému na adresu uvedenou žalobcem v jiných správních řízeních u něj vedených, nepochybil, pokud se v přezkoumávané věci o kontakt se jmenovaným nepokusil. Na tom nic nemění skutečnost, že správní orgán nezaložil do správního spisu např. fotokopie doručenek prokazujících marné pokusy o doručení písemností jmenované osobě v označených správních řízeních. Stejně jako správní orgány hodnotí s ohledem na shora uvedené rovněž krajský soud sdělení žalobce, že řidičem vozidla měl být pan L. Y., jako postup obstrukční, jehož skutečným důvodem bylo správní řízení protahovat a znesnadňovat. Uvedl totiž osobu, která je jako údajný řidič (přestupce) označována opakovaně v jiných správních řízeních různými provozovateli vozidla a která byla na označené adrese opakovaně nekontaktní. Uvedený stav bylo možno považovat důvodně za aktuální. Zcela absurdní by bylo za této situace zahajovat proti jmenovanému přestupkové řízení doručením oznámení o zahájení řízení fikcí nebo opatrovníkovi, jak navrhoval žalobce. Správní orgán tedy v rozporu s § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu nepostupoval.

V další námitce žalobce brojil proti tomu, že vydání rozhodnutí nepředcházelo nařízením ústního jednání, na kterém by bylo provedeno dokazování za osobní účasti žalobce. K nutnosti nařízení ústního jednání ve věci řízení o správním deliktu provozovatele vozidla odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu i na některé rozsudky zdejšího krajského soudu a Krajského soudu v Ústí nad Labem.

K samotné otázce nařízení ústního jednání ve smyslu ustanovení § 49 odst. 1 věty první správního řádu při projednání správního deliktu provozovatele, dle kterého *„ústní jednání správní orgán nařídí v případech, kdy to stanoví zákon, a dále tehdy, jestliže je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné“*, se již komplexně vyjádřil Nejvyšší správní soud v několika svých rozsudcích. Např. v rozsudku ze dne 16. března 2016, čj. 1 As 166/2015-29, uvedl, že na řízení o správním deliktu sice dopadá čl. 6 Úmluvy v jeho trestní větvi, avšak judikatura Evropského soudu pro lidská práva setrvale stojí na základním principu, že řízení o trestním obvinění musí být spravedlivé jako celek. Z této judikatury dovodil, že správní orgánům projednávajícím obvinění ze správního deliktu neplyne jednoznačná povinnost nařídit vždy ústní jednání. V tomto směru uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, čj. 8 As 110/2015-46, rovněž to, že: *„... soulad řízení o správním deliktu s čl. 6 Evropské úmluvy je třeba hodnotit nejen v kontextu správního řízení, ale i navazujícího soudního řízení. Nedostatky správního řízení z pohledu záruk stanovených čl. 6 Evropské úmluvy nemají za následek rozpor s Evropskou úmluvou, má-li obviněný možnost napadnout správní rozhodnutí v soudním řízení, které jejím požadavkům vyhovuje (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 2. 1984, Öztürk proti SRN, stížnost č. 8544/79, odst. 56). Nedostatek ústního jednání ve správním řízení tedy z pohledu Evropské úmluvy zhojil § 51 s. ř. s., podle kterého soud nařídí jednání k rozhodnutí o správní žalobě, ledaže strany souhlasí (byť implicitně) s rozhodnutím ve věci samé bez nařízení jednání. Stěžovatelce proto nebylo upřeno právo na ústní jednání. Nad rámec vypořádání této námítky kasační soud upozorňuje, že v rozhodnutí o přijatelnosti ze dne 17. 5. 2011, Suhadolc proti Slovinsku, stížnost č. 57655/08, Evropský soud pro lidská práva neshledal porušení čl. 6 ani v případě, kdy správní soud odmítl žádost o nařízení jednání ve věci žaloby proti rozhodnutí o dopravním přestupku; zdůraznil přitom, že správní spis obsahoval dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí (záznam o měření rychlosti vozidla a obsahu alkoholu v dechu)*

a že obviněný měl příležitost zpochybnit spáchání přestupku v písemném vyjádření v rámci správního řízení a následně i ve správní žalobě.“

Nejvyšší správní soud se v posledně citovaném rozsudku zabýval i tím, zda povinnost nařídit jednání v řízení o správním deliktu plyne z vnitrostátní právní úpravy. K tomu uvedl: „Podle § 49 odst. 1 správního řádu správní orgán nařídí ústní jednání, je-li to nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků, případně stanoví-li to zákon. Zákon o přestupcích stanoví v § 74 odst. 1 správním orgánům povinnost nařídit v prvním stupni ústní jednání; tím je přestupkové řízení specifické (...). V řízení o správních deliktech správní orgány nemají povinnost vždy nařídit ústní jednání (...). V usnesení ze dne 3. 4. 2012, č.j. 7 As 57/2010-82, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu zdůraznil, že ve správním řízení trestní povahy je třeba dbát na dodržování zásady ústnosti, přímosti a bezprostřednosti. Provádění důkazů při jednání by proto mělo být pravidlem, od kterého se ale lze odchýlit v odůvodněných případech; v takovém případě správní orgán vyhotoví o provedení dokazování protokol podle § 18 správního řádu.“

Z uvedeného tedy vyplývá, že se judikatura ustálila na jednoznačném závěru, že v případě, že je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné, musí jednání ve správním řízení o správním deliktu provozovatele vozidla nařídit. Není-li tomu tak, ústní jednání být nařízeno nemusí. Neplatí tedy, že by v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla muselo být ústní jednání nařizováno vždy, jak bylo dříve dovozováno některými správními soudy a to i soudem zdejším, jak na to upozorňoval žalobce.

V posuzované věci správní delikt spočíval v překročení nejvyšší povolené rychlosti, skutkově se tedy jednalo o zcela jednoduchý případ. Správní orgán prvního stupně rozhodoval zejména na základě oznámení o přestupku Městské policie Trutnov ze dne 23. 4. 2015 a fotodokumentace motorového vozidla rz. ..., s časovým údajem a údajem o naměřené rychlosti. Dále vycházel z podkladů: Ověřovacího listu č. 8012KOLK70190K14 Českého metrologického institutu s datem ověření 1. srpna 2014 (platnost ověření 1 rok dle vyhlášky MPaO č. 345/2002 Sb.), Smlouvy o poskytování služeb formou nájmu a dodávek mezi Městem Trutnov, IČ 00278360 a společností GEMOS CZ, spol. s r.o., IČ 25065238 vč. dodatku, Vyjádření Územního odboru Policie ČR DI Trutnov č.j. KRPHK597K 005/ČJK2014K051006 ze dne 29.1.2014 a č.j. KRPHK597K017/ČJK2014K051006 ze dne 24.2.2014, veřejnoprávní smlouvy o zajišťování výkonu činností podle zákona o obecní policii včetně dodatku ze dne 28. 6. 2013, údaje z Centrálního registru vozidel K karta vozidla tov. zn. BMW, rzv. ...

Za daných okolností nebylo ke splnění účelu řízení a uplatnění práv žalobce nezbytné nařizovat ústní jednání, neboť ten se mohl opakovaně k jeho předmětu vyjadřovat a svá vyjádření dokládat důkazy, přičemž nutno konstatovat, že s jím uplatněnými námitkami ve správním řízení se správní orgány řádně vypořádaly.

Poslední žalobcem v odvolání vznesená námitka se týkala promlčení správního deliktu. Krajský soud v souvislosti s tímto předdesílá, že dle jeho názoru se v daném případě jedná o lhůtu prekluzivní, nikoliv promlčecí. Objasnění tohoto problému by si však vyžádalo obsírnější pojednání překračující účel tohoto rozsudku,

neboť ve výsledku není pro posouzení dané věci právně relevantní a nemá pro rozhodnutí ve věci zásadní význam.

V této námitce žalobce namítal, že předmětný správní delikt byl již promlčen, neboť správní řád ani zákon o silničním provozu nestanoví lhůtu k projednání správního deliktu dle § 125f zákona o silničním provozu. Protože však správní delikt musí vykazovat znaky přestupku, a po uplynutí jednoho roku od jeho spáchání nelze přestupek projednat, dochází i k promlčení správního deliktu. Žalobce se ve vztahu k této námitce v žalobě dovolával metodiky vyhotovené Ministerstvem dopravy pod čj. 8/2013-160/OST/5 k usměrnění některých správních činností obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy v souvislosti se změnou zákona č. 361/2000 Sb., zákonem č. 297/2011 Sb. (dále jen „metodika“). Metodika se týkala doporučení k postupu správních orgánů při posuzování otázky zániku odpovědnosti provozovatele motorového vozidla v reakci na novou právní úpravu provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., kterou bylo do zákona o silničním provozu s účinností od 1. ledna 2012 mimo jiné vloženo ustanovení § 125f upravující nově správní delikt provozovatele vozidla. Metodika uváděla, že v případě tohoto správního deliktu bylo nutné na lhůtu k projednání deliktu uplatnit analogicky ustanovení § 20 odst. 1 zákona o přestupcích. Jednalo se tedy o lhůtu jednoho roku. Zákon o silničním provozu totiž v té době zánik odpovědnosti za tento nový správní delikt neupravoval.

Nastíněná právní situace se však změnila přijetím zákona č. 230/2014 Sb., s účinností od 7. listopadu 2014, kterým byla v zákoně o silničním provozu mimo jiné novelizována společná ustanovení o správních deliktech, konkrétně pak ustanovení § 125e odst. 5, jenž stanovil, že na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby; obdobně to platí pro odpovědnost fyzické osoby za správní delikt podle § 125f. Podle uvedené změny se tedy na odpovědnost za správní delikt provozovatele vozidla dle ustanovení § 125f zákona o silničním provozu vztahují ustanovení tohoto zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby, která řeší okamžik zániku odpovědnosti za správní delikt. To stanoví § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu tak, že odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájí řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán.

V daném případě tedy lhůta pro zánik odpovědnosti žalobce za předmětný správní delikt neuplynula, protože ta zaniká až uplynutím 4 let ode dne, kdy byl přestupek spáchán (spáchán byl dne 22. 1. 2015). Zároveň byla v dané věci splněna i druhá podmínka, a to, že správní orgán zahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o odpovědnosti žalobkyně za zmíněný přestupek dozvěděl (ustanovení § 125e odst. 3 a ustanovení § 125e odst. 5 zákona o silničním provozu).

Pro úplnost lze dodat, že zmíněnou novelizací ustanovení § 125e zákona o silničním provozu provedenou zákonem č. 230/2014 Sb., kterou bylo s účinností od 7. listopadu 2014 výslovně stanoveno, že i na odpovědnost fyzické osoby za uvedený správní delikt se vztahuje ustanovení tohoto zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby (tedy i úprava lhůt pro zánik odpovědnosti právnických osob za správní delikt), nedošlo k porušení principu zákazu zpětné účinnosti (retroaktivity) právních norem. Tento princip je totiž v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a

svobod vymezen ve vztahu k posouzení trestnosti jednání, nikoliv k posouzení doby, po kterou lze trestný čin stíhat, přičemž se tento závěr bezpochyby vztahuje i na správní delikty, jejichž povaha je konstantní soudní judikaturou i právní doktrínou považována za druh „trestního obvinění“ ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod zakotvujícího právo na spravedlivý proces. Tento závěr vyslovil Ústavní soud např. v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 19/93, v němž uvedl, že *„otázka procesních předpokladů trestní stíhatelnosti vůbec, a tím otázka promlčení, nepatří v České republice ani v jiných demokratických státech do oblastí těch základních práv a svobod principiální povahy, jež jsou součástí ústavního pořádku. Ústava ani Listina základních (a ne jiných) práv a svobod neřeší detailní otázky trestního práva, nýbrž stanoví nesporné a konstitutivní principy státu a práva vůbec. Listina v čl. 40 odst. 6 se zabývá tím, které trestné činy lze stíhat (totiž ty, jež byly vymezeny zákonem v době, kdy byl čin spáchán), a neupravuje otázku, jak dlouho lze tyto činy stíhat“*. V dané věci se tedy nejedná o případ, kdy by byla aplikována nová právní úprava (provedená zákonem č. 230/2014 Sb.) na posouzení „trestnosti“ zmíněného deliktního jednání žalobce, ale jedná se právě o posouzení otázky týkající se doby, v jaké lze toto jednání delikventa postihnout z hlediska jeho odpovědnosti za správní delikt.

Krajský soud tak na základě výše uvedeného nemůže v této námitce žalobkyni přisvědčit.

Jak už uvedl krajský soud shora, další žalobní námitku (a dlužno zdůraznit, že se jedná o námitku týkající se skutkového stavu věci) vznesl žalobce až v podané žalobě proti rozhodnutí žalovaného. V průběhu správního řízení tuto námitku neuplatnil.

V souvislosti s tím krajský soud konstatuje, že dle jeho názoru je soud ve správním soudnictví v řízení o žalobě ve věcech správního trestání povinen se zabývat pouze takovými nově uplatněnými tvrzeními o zpochybnění skutkového stavu, která prokazují, že správní orgán v řízení porušil povinnost zjistit stav věci, o němž nebyly v době vydání rozhodnutí důvodné pochybnosti, a provést pouze takové důkazy, které žalobce nemohl objektivně navrhnout v řízení před správními orgány (na podporu tohoto svého právního závěru odkazuje např. na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2015, č. j. 7 As 83/2015-56, ze dne 23. 4. 2015, č. j. 2 As 215/2014- 43 nebo ze dne 5. 1. 2010, č. j. 2 As 6/2009-79).

V přezkoumávané věci pak dle přesvědčení krajského soudu mohl žalobce níže uvedenou námitku vznést již ve správním řízení, kde k tomu měl dostatečný prostor. Krajský soud k této pasivitě nezjistil žádné odůvodněné příčiny, které by byly způsobily vést žalobce k tomu, aby námitku nemohl vznést právě již v průběhu správního řízení.

Přestože by se tedy krajský soud nemusel touto žalobní námitkou vůbec zabývat, považuje za vhodné tak učinit, byť v podstatě obiter dictum. Činí tak zejména proto, že z obsahu předloženého správního spisu, jakož i obsahu žalovaného rozhodnutí a jemu předcházejícího rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu, lze dospět ke spolehlivým závěrům, že ani tato žalobní námitka není důvodná.

Obsah této žalobní námitky byl totiž sám o sobě značně rozporuplný. Žalobce nejprve přišel s tvrzením, že v místě, kde bylo vozidlo měřeno, je nejvyšší povolená rychlost stanovena na 70 km/h. Vzápětí ale konstatoval, že na místě spáchání údajného přestupku se nyní nachází dopravní značka omezující nejvyšší povolenou rychlost na 50 km/h. A následně dodal, že v době spáchání přestupku byla tato značka dle vyjádření řidiče přeškrtnutá, tedy její platnost měla být zrušena.

Žalobce tedy nemá jasno v tom, zda v měřeném místě měla být kde ni spáchání přestupku nejvyšší povolená rychlost omezena na 70 km/h nebo na 50 km/h. Z obsahu správního spisu, zejména z vyjádření Policie České republiky, územního odboru Trutnov, ze dne 29. 1. 2014 a jeho doplnění ze dne 24. 2. 2014 je ale zřejmé, že v inkriminovaném místě omezují dopravní značky rychlost na 50 km/h. Správní orgány tedy měly tuto skutečnost za spolehlivě prokázanou, žalobce ji ve správním řízení nezpochybnil. Také netvrdil, že by dle řidiče vozidla měla být platnost dopravní značky omezující rychlost zrušena v důsledku jejího přeškrtnutí. Správní orgány tedy neměly nejmenší důvod doplňovat v tomto směru důkazní řízení. Ostatně uvedená žalobní tvrzení žalobce nikterak nedoložil.

K návrhu žalobce na podání podnětu na zrušení ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu pro rozpor s ústavním pořádkem sděluje soud následující.

Návrh na zrušení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, který stanoví, že *„provozovatel vozidla zajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem,”* pro rozpor citovaného ustanovení s ústavním pořádkem podal Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy již Krajský soud v Ostravě (věc je u Ústavního soudu vedena pod sp. zn. Pl. ÚS 15/16). Nutno současně zmínit, že Ústavním soudem bylo již posuzováno i ustanovení § 125f zákona o silničním provozu, které na § 10 odst. 3 navazuje (ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu doslovně opakuje skutkovou podstatu § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu *„... nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem“*). Ústavní soud návrh na zrušení ustanovení § 125f zákona o silničním provozu usnesením ze dne 22. 12. 2015, sp. zn. I. ÚS 508/15, odmítl s tím, že právní závěr o spáchání správního deliktu provozovatelem vozidla (stěžovatelem) a o uložení pokuty podle zákona o silničním provozu nevybočuje z ústavních kautel.

Souladem ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu s ústavním pořádkem se již opakovaně zabýval i Nejvyšší správní soud, např. v rozsudku ze dne 16. 6. 2016, čj. 6 As 73/2016-40, v němž dospěl k závěru, že ustanovení § 10 odst. 3, resp. § 125f zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, o odpovědnosti provozovatele vozidla, založené na objektivní odpovědnosti s možností liberace, za správní delikt spočívající v nezajištění, *„aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem“* (např. za neoprávněné zastavení nebo stání), není v rozporu s čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, resp. s čl. 39 a čl. 40 Listiny základních práv a svobod, konkrétně s ústavní garancí

principu presumpce neviny, práva nevypovídat a nebýt nucen k sebeobviňování (v podrobnostech krajský soud odkazuje na zmíněný rozsudek).

Vzhledem k uvedeným judikatorním závěrům má krajský soud zato, že ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu v testu ústavnosti ob stojí, proto nespátřuje důvod ani pro přerušení řízení a vyčkání výsledku řízení před Ústavním soudem ve věci sp. zn. Pl. ÚS 15/16.

S ohledem na shora uvedené musel krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítnout ve smyslu ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s.

V. Náklady řízení

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval a z obsahu správního spisu nevyplývá, že by mu v průběhu řízení před krajským soudem nějaké náklady nad běžnou úřední činnost vznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

JUDr. Jan Rutsch v.r.
předseda senátu